

Fevral, 2017

**SOCAR GPC MMC
QAZ EMALI ZAVODU VƏ NEFT-KİMYA
KOMPLEKSİNİN LAYİHƏSİ**

**QANUN LAYİHƏSİ
MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB
OLUNMA PLANI**

Təqdim olunur:

SOCAR GPC LLC

Sapphire Plaza 13-cü mərtəbə, Nizami küçəsi 1/3

AZ1001, Bakı, Azərbaycan

Layihə nömrəsi: 1662656

HESABAT

Mündəricat

1.0	GİRİŞ	1
2.0	TƏTBİQ SAHƏSİ VƏ HƏDƏFLƏR	1
3.0	LAYİHƏNİN TƏSVİRİ	2
4.0	TƏNZİMLƏYİCİ STRUKTUR	3
4.1	Milli normativlər	3
4.2	Beynəlxalq standartlar	3
5.0	ÖTƏN FƏALİYYƏTƏ BAXIŞ	6
6.0	MARAQLI TƏRƏFİN MÜƏYYƏN OLUNMASI	6
7.0	MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB OLUNMASI PROQRAMI	7
7.1	Maraqlı tərəflərin cəlb olunmasına dair ümumi prinsiplər	7
7.1.1	Potensialın artırılması	7
7.1.2	Həssas qrupların iştirakının təmin olunması	7
7.2	Cəlb olunma metodları	7
7.3	Fəaliyyətlərin icrası	9
7.3.1	Araşdırma və əsas məlumatların əldə olunması	10
7.3.2	ƏMSSTQ	10
7.3.3	Tikinti və istismar	11
7.3.4	İstismardan çıxarılma və bağlanış	11
8.0	VƏZİFƏ VƏ ÖHDƏLİKLƏR	12
8.1	SOCAR GPC	12
8.2	Podratçı və subpodratçılar	13
9.0	ŞİKAYƏTLƏRİN VERİLMƏSİ VƏ BAXILMASI MEXANİZMİ	13
9.1	Məqsəd və tətbiq sahəsi	13
9.2	Öhdəliklər	13
9.3	Prosedur	13
10.0	MONİTORİNG VƏ HESABATVERMƏ	14
10.1	Monitorinq	14
10.2	Hesabatvermə	15
10.2.1	Daxili hesabatvermə	15
10.2.2	Xarici hesabatvermə (maraqlı tərəflərə)	15
11.0	İSTİNADLAR	16

CƏDVƏLLƏR

Cədvəl 1: Araşdırma və məlumat toplama ərzində maraqlı tərəflərin cəlb olunma proqramı 10
Cədvəl 2: ƏMSSTQ açıqlanması zamanı maraqlı tərəflərin cəlb olunma proqramı 10
Cədvəl 3: Tikinti və istismar ərzində maraqlı tərəflərin cəlb olunma proqramı..... 11
Cədvəl 4: İstismardan çıxarılma ərzində maraqlı tərəflərin cəlb olunma proqramı 11

ƏLAVƏLƏR

ƏLAVƏ A

Maraqlı tərəfin reyestri

ƏLAVƏ B

Maraqlı tərəfin cəlb olunma fəaliyyətlərinin reyestrinin şablonları

ƏLAVƏ C

Şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizmi reyestrinə dair şablon nümunələr

Akronimlər və abreviaturalar

İzahlar

İƏK	İctimaiyyətlə əlaqələr üzrə Koordinator
İƏM	İctimaiyyətlə Əlaqələr üzrə Menecer
İƏKm	İctimaiyyətlə Əlaqələr Komandası
AYİB	Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı
ƏMSSTQ	Ətraf mühitə və sosial sahəyə təsirlərin qiymətləndirilməsi
BMK	Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası
ETSN	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
QHT	Qeyri-hökumət təşkilatı
PP	Polipropilen
MTCF	Maraqlı tərəflərin cəlb olunma fəallığı
MTCP	Maraqlı tərəflərin cəlb olunması planı
SOCAR	Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti

1.0 GİRİŞ

“Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) GPC “Golder Associates Ltd” şirkətinə milli və beynəlxalq tələblərə uyğun olaraq Qaradağ rayonu, Səngəçal yaxınlığında (Bakıdan 40 km məsafədə) inşa edilməli olan Qaz Emalı Zavodu və Neft-Kimya Kompleksinin Layihəsi (“Layihə”) üzrə ətraf mühitə və sosial sahəyə təsirlərin qiymətləndirilməsi (ƏMSSTQ) planını işləyib hazırlamağı tapşırır.

2.0 TƏTBİQ SAHƏSİ VƏ HƏDƏFLƏR

Hazırkı sənəd Şirkətin Siyasəti ilə yanaşı layihənin həyata keçiriləcəyi müddət ərzində maraqlı tərəflərlə güclü və konstruktiv münasibət qurmaq məqsədilə SOCAR GPC-nin əməl etməli olduğu prinsiplər, hədəflər və prosedur qaydaları təmin edir. Maraqlı tərəflərin konstruktiv cəlb olunması və onlarla aparılan mütəmadi danışıqlar yaxşı biznes təcrübələrinin və korporativ məsuliyyətin zəruri hissəsidir və bu kimi istənilən kompleks layihənin uğuru üçün əsasdır. Buna görə də maraqlı tərəflərin cəlb olunması planının (MTCP) hədəfi maraqlı tərəflərin cəlb olunma fəaliyyətlərinin icrası vasitəsilə bütün inkişaf mərhələlərində maraqlı tərəflərlə xoş münasibətlər yaratmaq və onu möhkəmləndirmək məqsədilə ümumi struktur müəyyən etməkdir. Bununla belə, Plan SOCAR GPC-nin vəzifə və öhdəliklərini, həmçinin, cəlb olunma fəaliyyətlərinin yoxlanma və hesab verilmə qaydasını da təsvir edir.

Maraqlı tərəflərin cəlb olunma planının ümumi məqsədləri aşağıdakılardır:

- İctimaiyyəti layihə ilə bağlı inkişaf fəaliyyətləri barədə mütəmadi məlumatlandırmaq;
- Yerli ictimaiyyətin tikinti və istismar fəaliyyətləri ilə bağlı təhlükələr, həmçinin, təsirləri mümkün qədər azaltmaq məqsədilə SOCAR GPC tərəfindən icra edilmiş təsirazaltma tədbirləri barədə məlumatlı olmasını təmin etmək;
- Podratçı və subpodratçılarla yerli cəmiyyət arasında potensial narazılıqları minimallaşdırmaq;
- Yerli cəmiyyətlər tərəfindən təmin edilmiş hərtərəfli informasiyanı və əks-əlaqəni nəzərə almaqla layihənin həyata keçiriləcəyi müddət ərzində yerli təcrübələri birləşdirmək;
- Tikinti və istismar mərhələlərində yerli işçi qüvvəsinin işə cəlb olunması, gündəlik fəaliyyətlərin pozulması, təhlükəsizlik məsələləri, səs-küy və ya toz səbəbilə yaranan narahatlıqlar kimi, həmçinin, digər ekoloji və sosial məsələlərlə bağlı ictimai narahatlıqlara vaxtında və səmərəli şəkildə cavab vermək.

Sosial cəlb olunma planı SOCAR GPC-nin, podratçı və subpodratçıların müvafiq və effektiv proses icra etməsi üçün əməl etməli olduğu bütün fəaliyyətləri üstələyən və ümumi əsas standartlar təmin edən prinsiplər toplusuna əsasən həyata keçirilməlidir. Prinsiplər aşağıda göstərilmişdir:

- **İnklüzivlik:** MTCP qadınlar, həssas və azlıqlardan ibarət qruplar da daxil olmaqla fikir mübadiləsi aparmaqla maraqlı tərəflərin cəlb olunmasında inklüzivliyi təmin edəcək;
- **Məsuliyyətliklik:** SOCAR GPC maraqlı tərəflərin verdiyi əks-əlaqəni layihəyə və ya proqramın tərtibatına daxil edir və maraqlı tərəflərə əks hesabat verir;
- **Müvafiqlik:** SOCAR GPC informasiyanı asanlıqla başa düşülən və hədəf maraqlı tərəf qruplarının maraqlarına cavab verə bilən formatda və dildə təmin edəcək;
- **Münasiblik:** SOCAR GPC maraqlı tərəflərinin cəlb olunmasında yerli adət-ənənələrə, dillərə, dövrlərə və qərar vermə proseslərinə hörmət edəcək;
- **İkitərəflilik:** SOCAR GPC maraqlı tərəflərlə ikitərəfli dialoq yaradacaq ki, bu da fikirləri və məlumatları mübadilə etmək, qulaq asmaq və öz fikirlərinin başqaları tərəfindən dinlənilməsinə və müraciət olunmasını təmin etmək üçün hər iki tərəfə imkan verəcək;
- **Proaktivlik:** maraqlı tərəflərlə sövdələşmələr zamanı baş verə biləcək potensial risklərdən çəkinmək məqsədilə SOCAR GPC bu risklər baş verməzdən əvvəl konstruktiv dialoq aparmaqla bağlı imkanlar təklif etməklə idarə etməyə çalışarkən proaktiv mövqə tutacaq;

- **Şəffaflıq:** SOCAR GPC maraqlı tərəflərlə şəffaf məqsədlər, öhdəliklər, gözləntilər və məhdudiyyətlərlə açıq proses aparmaqla məşğul olacaq. SOCAR GPC maraqlı tərəfləri layihə fəaliyyətlərinin müvafiq aspektləri üzrə dolğun informasiya ilə təmin edəcək. Bu prinsiplərə maraqlı tərəflərlə bütün cəlb olunmalar ərzində əməl edilməlidir və onlar layihənin bütün funksiyaları və podratçılar üçün tətbiq oluna biləndir.

Bu prinsiplərə maraqlı tərəflərin cəlb olunması ərzində daim əməl edilməlidir və onlar layihənin bütün funksiyaları və podratçılar üçün tətbiq oluna biləndir.

Bundan başqa, MTCP-nin ümumi hədəfi SOCAR GPC-nin layihənin müddəti boyunca maraqlı tərəflərlə necə məşğul olacağını izah etməkdir. Maraqlı tərəflərin cəlb olunması bu kimi layihələr daxilində əsas fəaliyyətdir, belə ki, bu, maraqlı tərəflərlə açıq kommunikasiya yaradır, maraqlı tərəflərin layihənin mühüm təsirlərini başa düşdüyünü təmin edir, sponsora yerli gözləntilərə müraciət etməkdə kömək edir və möhkəm və hərtərəfli layihənin əldə olunmasını möhkəmləndirərək layihənin tərtibatına əks əlaqə verir.

MTCP layihənin inkişafı ərzində gözdən keçiriləcək işlək sənəddir. MTCP-nin bu versiyası planlaşdırıcı və idarəetmə sənədidir ki, o, ƏMSSTQ prosesi ərzində, həmçinin, layihənin həyata keçiriləcəyi müddət ərzində (tikinti, istismar və istismardan çıxarılma mərhələləri) maraqlı tərəfin hansı cəlb olunma fəaliyyətlərinin həyata keçiriləcəyini izah edir. Nəticə etibarilə, o, planlaşdırılmış görüşlər siyahısını və digər cəlb olunma fəaliyyətlərinin siyahısını da əks etdirmək üçün gözdən keçiriləcək. Məqsədi faktiki təsirləri ölçmək və proqnozlaşdırmaq olan təsirin qiymətləndirilməsi prosesinin bir hissəsi kimi maraqlı tərəfin cəlb olunması layihənin qəbul olunmuş təsirlərini əhatə etməyə cəhd edir. Yekun ƏMSSTQ -yə ƏMSSTQ prosesi boyunca maraqlı tərəfin fəaliyyətlərinin necə icra ediləcəyini izah edən xüsusi fəsil daxil olacaq.

Bu MTCP-i gözdən keçirməyə və bu barədə əks-əlaqə verməyə bütün maraqlı tərəflər dəvətlidir.

3.0 LAYİHƏNİN TƏSVİRİ

Layihəyə aşağıdakı elementlər daxildir:

- Qaz Emalı Zavodu –QEZ- illik 10 milyard kub metr həcmindədir. QEZ təbii qazı emal edəcək, CO₂ və digər zəhərli komponentlərdən təmizləyəcək, neft-kimya xammalı çıxaracaq (təbii qazın təxminən 4-5%-i) və ən yaxşı beynəlxalq standartlara uyğun olaraq saf metanı qazpaylayıcı milli şəbəkəyə qaytaracaq.
- Polimer Zavodu- PP- ilə 570 min ton polietilen, 120 min ton propilen istehsal edəcək. Propilen SOCAR Polimerə, Sumqayıta nəql ediləcək və sonra emal edilərək polipropilene çevriləcək. Bazar araşdırmalarına görə, Türkiyə, Avropa və Çin hədəf bazarlardır. Türkiyə inkişaf etməkdə olan bazar kimi üstünlük təşkil edir. SOCAR “Petkim” şirkətinin bu ölkədə olan mövcud paylaşdırma şəbəkəsindən faydalanacaq.
  - Polimer zavodu aşağıdakılardan ibarət olacaq:
    - Qaz emalı zavodundan götürülən C₂+ xammalına əsasən ilə 580 min ton gücündə olan buxar krekeri etileni aşağıdakı bölmələri etilenlə təmin edəcək:
      - C₄ LLDPE, C₆ mLLDPE və HDPE IM sinifləri üzrə ilə 570 min ton gücə malik LLDfHD dönən polietilen vahidi. “Ineos” texnologiyası nəzərdən keçirilir.
      - Butan - I vahid: ilə 15 - 20 min ton
      - Heksan-1 vahid: ilə 15 - 20 min ton.
    - Buxar krekeri həm də ilə 120 min ton propilen də istehsal edəcək.
- Qurğular və ümumzavod avadanlıqlar əsas istehsalat avadanlıqları kimi işləyəcək.

QEZ və Polimer Zavodunun 2022-ci ilin yanvarında işə başlaması planlaşdırılır.

4.0 TƏNZİMLƏYİCİ STRUKTUR

4.1 Milli normativlər

Layihənin inkişafının maraqlı tərəflərin cəlb olunması və məsləhətləşmə komponenti ilə bağlı Azərbaycan Qanunvericiliyinə aşağıdakı tələblər daxildir:

- ƏMTQ-nin tətbiq sahəsi üzrə razılığa gəlmək məqsədi ilə təşəbbüskar, mütəxəssislər və cəmiyyətin əlaqəli üzvlərinin iştirakının zəruri olduğu İlkin Məlumata dair Görüşə olan tələbat;
- Təsirə məruz qalmış cəmiyyəti planlaşdırılmış fəaliyyətlər barədə iki dəfə məlumatlandırmağa olan tələb: ilkin qiymətləndirilmə üçün Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinə (ETSN) müraciət edildikdə və ƏMTQ prosesi ərzində. Təşəbbüskarın təsirə məruz qalmış cəmiyyəti təklif haqqında müzakirələrə cəlb etməsi gözlənilir.

4.2 Beynəlxalq standartlar

Avropa Komissiyası

Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) Avropa İttifaqı ətraf mühit siyasətinin əsas vasitəsidir. İlk ƏMTQ Direktivi (Direktiv 85/337/EEC) 1985-ci ildə qəbul ediləndən həm qanun, həm də Ətraf mühit Təsirinin Qiymətləndirilməsi ilə bağlı inkişaf müşahidə edilmişdir. 2014-cü ildə isə düzəliş edilmiş direktiv dərc olundu (Direktiv 52/14/AI).

Maraqlı tərəflərin cəlb olunması fəaliyyəti ilə bağlı ilkin aspektlər Transsərhəd Kontekstində (Espo Konvensiyası) Ətraf mühitə Təsirinin Qiymətləndirilməsi haqqında Espo Konvensiyası və qərarların qəbul edilməsi prosesində ictimaiyyətin iştirakı və ədalət mühakiməsinə müraciət ilə bağlı Orxus Konvensiyasını uyğunlaşdıran düzəlişləri daxil edən Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi Direktivi ilə əlaqələndirilir.

Orxus Konvensiyası 3 vacib sahəni diqqətə alır:

- **Məlumatın əldə edilməsi:** ictimaiyyətin məlumatı tələb və ya qəbul etməsi üçün sistemin olmasını, bununla da məlumatlandırılmış iştirak üçün imkanı təmin edir;
- **İctimaiyyətin iştirakı:** ətraf mühitə mühüm təsirin edə bilən tədbirlər ilə əlaqədar qərar vermə prosesində ictimaiyyətin erkən mərhələdə iştirakını təmin edir; və
- **Ədalət mühakiməsinə müraciət:** ictimaiyyətin iştirakı və məlumatın əldə edilməsi müddəaları üzrə potensial pozuntuları nəzərdən keçirmək üçün ictimaiyyətə mümkün hüquqi mexanizmlərə sahib olmaq imkanı yaradır.

Espo Konvensiyası əsasən mühüm mənfi transsərhəd təsirlərinin olduğu hallarda tətbiq edilir və təsiri yaranan ölkədən tələb edir ki, təsirə məruz qalan ölkəni məlumatlandırсын və qəbul edilən şərtləri nəzərə alsın.

Orxus və Espo Konvensiyaları və aşağıda göstərilən beynəlxalq standartlar arasındakı fərq odur ki, məlumatın açıqlanması, iştirak və ədalətin təmin edilməsi layihə sponsoru deyil, sahib ölkənin məsuliyyəti altındadır. Lakin hökumət nümayəndələri yalnız layihə sponsoru tərəfindən ətraf mühit və sosial təsirlər ilə bağlı bütün məlumat açıqlandığı halda Konvensiyaların tələblərini yerinə yetirə bilər.

Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası və Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının standartları

Layihə ilə bağlı məlumatın açıqlanmasına dair BMK və AYİB tələbləri sərtidir və Avropa İttifaqının (Orxus və Espo Konvensiyaları ilə müəyyən edilmiş) tələblərindən ciddidir.

Maliyyə qurumları tərəfindən qəbul edilmiş Ekvator Prinsiplərinin əsasını təşkil edən BMK Fəaliyyət Standartları ictimaiyyət ilə məsləhətləşmələrin layihənin həyata keçirilməsi çərçivəsində erkən başlanılmalı və hər bir mərhələdə maraqlı tərəflər ilə işin aşağıdakı qaydada aparılmalı olduğunu vurğulayır:

- “Sərbəst” (qorxutma və ya məcburiyyət olmadan);

- "İlkin" (məlumatın vaxtında açıqlanması); və
- "Məlumatlı" (müvafiq, anlaşılan və əldə edilməsi mümkün məlumat).

BMK-nın spesifik tələblərinə daxildir:

Maraqlı tərəflərin analizi və fəaliyyətin planlaşdırılması

- Layihədə maraqlı olacaq təsire məruz qalan icmaları və digər maraqlı tərəfləri müəyyən etmək və xarici əlaqələrin bütün maraqlı tərəflər ilə dialoqu necə asanlaşdırıla biləcəyini nəzərə almaq;
- İmkansız və ya həssas maraqlı tərəflərin səmərəli iştirakına imkan yaratmaq istiqamətindəki tədbirlər daxil olmaqla MTCP-nin işlənilib hazırlanması.

Məlumatın açıqlanması

- Aşağıdakılar barədə müvafiq məlumatın təmin edilməsi (i) layihənin məqsədi, xarakteri və miqyası; (ii) nəzərdə tutulan tədbirlərin davam edəcəyi müddət; (iii) bu cür icmalar üçün hər hansı risk və potensial təsirlər və müvafiq təsirazaltma tədbirləri; (iv) maraqlı tərəflərin cəlb olunması üçün nəzərdə tutulmuş proses; və (v) şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizmi;

Məsləhətləşmə

- Təsire məruz qalmış icmalara layihə riskləri, təsirlər və təsirazaltma tədbirləri üzrə öz baxışlarını ifadə etmək imkanları verən məsləhətləşmə prosesinin həyata keçirilməsi;
- (i) Ətraf mühit və sosial təsirlərin müəyyənləşdirilməsi prosesin əvvəlində başlayan və təsirlər yarandıqca sürəkli davam edən; (ii) mədəniyyət baxımından münasib və yerli dildə müvafiq, şəffaf, obyektiv, məntiqli və asan əldə edilən məlumatın yayılmasına və ilkin açıqlanmasına əsaslanan; (iii) birbaşa təsire məruz qalmayan şəxslərdən fərqli olaraq birbaşa təsire məruz qalan şəxslər üzrə müstəsna fəaliyyəti diqqətə alan; (iv) xarici manipulyasiya, müdaxilə, məcburiyyət və ya hədələmədən azad olan; (v) uyğun olduğu zaman məntiqli iştirakı təmin edən; və (vi) sənədləşdirilən iki istiqamətli prosesin nəzərdə tutulması;
- Məsləhətləşmələrin təsire məruz qalan icmaların üstünlük verdiyi dillərə, onların qərar qəbul etmə prosesinə, həmçinin imkansız və ya həssas qrupların ehtiyaclarına uyğunlaşdırılması;

Məlumatlandırılmış məsləhətləşmə və iştirak

- Təsire məruz qalmış icmaların məlumatlandırılmış iştirakı ilə nəticələnəcək məlumatlandırılmış məsləhətləşmə və iştirak prosesi aparmaq;
- (i) ayrıca forumlar və ya müzakirələr vasitəsilə lazım olduğu halda həm kişi, həm də qadınların fikirlərini əhatə edən və (ii) uyğun olduğu təqdirdə təsir, təsirazaltma mexanizmləri və faydalar ilə bağlı həm kişi, həm də qadınların müxtəlif maraq və mövqələrini əks etdirən məsləhətləşmə prosesinin idarə edilməsi;
- Təsire məruz qalmış icmalar ilə bağlı riskləri və mənfi təsirləri azaltmaq və ya onların qarşısını almaq üçün prosesi xüsusilə də görülən tədbirləri sənədləşdirmək və həmin icmaları onların maraqlarının necə nəzərə alınması barəsində məlumatlandırmaq;

Xarici əlaqələr

- Bu metodları daxil edən xarici yazışmalar üzrə proseduraların icrası (i) ictimaiyyətdən xarici yazışmaları qəbul etmək və qeydiyyatla almaq; (ii) yaranan məsələləri nəzərdən keçirmək və qiymətləndirmək, həmçinin onların necə həll edilməli olduğunu müəyyən etmək; (iii) cavabları təmin etmək, qeydə almaq və rəsmiləşdirmək; və (iv) ətraf mühit və sosial idarəetmə proqramını tənzimləmək;

Layihənin təsirinə məruz qalmış icmalar üçün şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizmi

- Təsire məruz qalmış icmaların ətraf mühit və sosial fəaliyyət haqqında narahatlıqlarını və şikayətlərini qəbul və təmin etmək üçün şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizmi qurmaq;

- Təsirə məruz qalmış icmaları maraqlı tərəflərin cəlb olunması prosesinin həyata keçirilməsi çərçivəsində həmin mexanizm haqqında məlumatlandırmaq;

Təsirə məruz qalmış icmalara davamlı surətdə məlumatların çatdırılması

- Şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizminin məsləhətləşmə prosesində olan işlər və təsirə məruz qalan icmalar ilə bağlı hazırkı təsirləri cəlb edən işlər üzrə layihə fəaliyyət planını icrası ilə bağlı gedişatı təsvir edən təsirə məruz qalmış icmalar üçün dövrü hesabatlar üzrə cədvəlin təminatı həmin icmalar üçün bir maraq kimi müəyyənləşdirilmişdir; və
- Hesabatların ildə bir dəfədən az olmayaraq təmin edilməsi (BMK, 2012).

Buna müvafiq olaraq AYİB aşağıdakıları tələb edir:

- Maraqlı tərəfin cəlb olunmasının manipulyasiyadan, müdaxilədən, hədə-qorxu və məcburiyyət olmadan edildiyinə və prosesin vaxtında, münasib, başa düşülən və əldə edilə bilən informasiya əsasında icra edilməsini sübut etmək;
- i) Layihənin təsirinə məruz qalmış və ya qalma ehtimalı olan (təsirə məruz qalmış tərəflər) və ya ii) layihəyə maraqlı ola biləcək (digər maraqlı tərəflər) ayrı-ayrı şəxslərin və ya qrupların maraqlı tərəflərinin müəyyən olunması;
- Ətraf mühitlə bağlı və sosial fəaliyyət planlarının və ya təsirazaltma tədbirlərinin açıqlanması;
- İctimai məsləhətləşmə prosesinin sənədləşdirilməsi;
- ƏMSSTQ sənədlərinin ictimaiyyətə açıqlanması;
- Şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizmlərinin təsirə məruz qalmış cəmiyyətlərin bütün seqmentlərinə ödənişsiz şəkildə mövcud olan və heç bir cəzaya səbəb olmayacağına zəmanət verən şəkildə işlənilib hazırlanması (AYİB, 2008).

Bu sənədlə SOCAR GPC-nin işi Maraqlı Tərəflərin Cəlb olunma Planında rəsmiləşdirilir və bu, AYİB, BMK və Ekvator Prinsiplərini qəbul etmiş Maliyyə İnstitutları üzrə mühüm tələblərə uyğundur.

BMK və AYİB-in məlumatın açıqlanmasına və maraqlı tərəflərin cəlb olunmasına dair tələbləri Azərbaycanın və Avropa İttifaqının tələblərini geridə qoyur. Milli tələblərə uyğunluq BMK və AYİB tələblərinin həyata keçirilməsi ilə icra ediləcək.

İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının yanaşmaları aşağıdakıları tələb edir:

- Onların fəaliyyət göstərdiyi rəqabət mühitini və biznes məxfiliyi məhdudiyyətlərini nəzərə almaq. A kateqoriyalı layihələr üçün layihənin adı, yerləşməsi, təsviri və əlavə məlumatı haradan əldə etmək barədə detalları (məs, ƏMSSTQ hesabatı və ya icmalı) kimi məlumatları cəmiyyətə açıqlamaq;
- Layihənin təsirinə birbaşa məruz qalmış cəmiyyətlərlə və/və ya ƏMSSTQ-ə layihəyə olan marağını ifadə etmiş qeyri-hökumət təşkilatları kimi digər tərəflərin hüquqi nümayəndələri ilə ictimai məsləhətləşmələrin və ya müzakirələrin nəticələri daxil edilməlidir. Maraqlı tərəflərlə belə ictimai məsləhətləşmələr və/və ya müzakirələr aparmaq layihə sponsorunun vəzifəsidir. İctimai məsləhətləşmələr aparmaq məqsədilə ətraf mühitə və sosial sahəyə olan təsir barədə məlumat təsirə məruz qalmış icmalara onlar üçün maraqlı olan dildə təmin edilməlidir.
- Təsirə məruz qalmış cəmiyyətlərin və/və ya onların hüquqi nümayəndələrinin və ƏMSSTQ-ə maraqlı olan qeyri-hökumət təşkilatları kimi digər maraqlı tərəflərin məlumatlı fikirlərini əldə etmək məqsədilə məsləhətləşmələr də daxil olmaqla şöbələrarası və məsləhətləşmə xarakterli görüşlərin qeydləri daxil edilməlidir. Qeyd təsirə məruz qalmış qrupların fikirlərini öyrənmək üçün istifadə olunmuş başqa məsləhətləşmə vasitələrini (məs, sorğular) müəyyənləşdirir.
- Fəaliyyət Planına sürəkli açıqlama və ya məsləhətləşmənin aparılması gözləniləndiyi zaman təsirə məruz qalmış icmalarla danışıq aparmaq üçün cədvəl təsvir etməlidir.

5.0 ÖTƏN FƏALİYYƏTƏ BAXIŞ

Bu layihə ilə bağlı hələki indiyədək heç bir cəlb olunma fəaliyyəti icra edilməyib. SOCAR GPC-nin ana şirkəti olan SOCAR-ın onun Azərbaycanda və Sumqayıtda uzun müddət mövcud olması səbəbilə çox sayda maraqlı tərəflə davamlı əlaqəsi və açıq kommunikasiya kanalları var, lakin onlar cəlb olunma planında və ya idarəetmə sistemində rəsmiləşdirilməyib. Müxtəlif prinsiplər səbəbindən və digər layihələr üçün icra edilse belə, keçmiş cəlb olunma fəaliyyətləri hazırki layihə üzrə planlaşdırma fəaliyyətlərinin icrası zamanı nəzərə alınacaq, belə ki, onlar istifadə edilmək və nəzərə alınmaq üçün prioritetlərlə bağlı dəyərli informasiya verə bilərlər.

6.0 MARAQLI TƏRƏFİN MÜƏYYƏN OLUNMASI

Maraqlı tərəflər təsir edə bilən və ya təsirə məruz qalan, həmçinin, Layihə nəticələri və fəaliyyəti üzrə qanuni marağa malik şəxslər və ya qrupları kimi müəyyənləşdirilir. Bəzi maraqlı tərəflər məlumdur; məsələn, icazələrin verilməsi üzrə cavabdehlik daşıyan dövlət qurumları, Layihənin həyata keçirildiyi ərazinin yaxınlığındakı yerli icmalar. Lakin maraqlı tərəflərin ilkin müəyyən edilməsində məqsəd birbaşa cəlb edilmə ehtimalı görünməyən digər qrupları, təşkilatları və ayrı-ayrı şəxsləri daxil etməkdən ibarətdir. Məsələn, səhiyyə və təhsil işçiləri Layihənin həyata keçirilməsinə birbaşa cəlb edilmiş olmaya bilər, lakin onlar mövcud icma və sosial-iqtisadi dinamika ilə tanışdırlar və təsir analizinin keyfiyyətini artırmağa kömək edə bilərlər. Bu cür məsləhətləşmələr təsirə azaltma və sosial investisiyanın mövcud təşəbbüslərlə uyğunlaşdırılmasını təmin etməyə kömək edir. Maraqlı tərəflərin müəyyən edilməsinin hökumət və yerli sakinlər xaricində genişləndirilməsi maraqlı və fikirlərin Layihə inkişafında prioritet təşkil edəcəyi ehtimalını artırır.

Hazırki layihə ilə bağlı olaraq maraqlı tərəflər aşağıdakı kateqoriyalarda qeyd alınacaq:

- Milli, regional və yerli səviyyələrdə dövlət qurumları;
- Çoxmillətli və beynəlxalq təşkilatlar (məs., BMT, Dünya Bankı Qrupu, ikitərəfli donör və s.);
- Beynəlxalq, milli, regional və yerli səviyyələrdə qeyri-kommersiya, qeyri-hökumət və dövlət təşkilatları;
- Universitetlər və universitet fondları, kooperativlər, yerli biznes müəssisələri, biznes birlikləri, ticarət palataları və s. (əmək ittifaqları, gənclər birlikləri, dini qurumlar, bizneslər və s.) kimi maraqlı qrupları;
- Yerli icmalar;
- Yerli bizneslər və potensial layihə podratçıları və təchizatçıları;
- Layihə, podratçı və subpodratçılar; və
- Media.

Cəlb olunma fəaliyyətlərinin təşkilini asanlaşdırmaq və yerli icmalarla güclü münasibətlər qurmaq məqsədilə informasiyanın açıqlanması və maraqlı tərəflərdən əks-əlaqə almaq üçün imtiyazlı kommunikasiya kanalı təqdim edəcək çox sayda cəmiyyət nümayəndələri müəyyən etmək vacibdir (baxmayaraq ki, cəlb olunma fəaliyyətləri heç bir halda bu nümayəndələrlə məhdudlaşmayacaq). İcma nümayəndələrinə icma liderləri və ya dini lider, yerli hökumət nümayəndələri, vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələri, siyasətçilər, məktəb müəllimləri və digər nümayəndələr daxil ola bilər. Əsas nümayəndələr yuxarıda qeyd olunan kateqoriyaların hər biri üçün ən azı bir nümayəndə seçmək məqsədilə ƏMSSTQ prosesi boyunca müəyyən ediləcək.

Maraqlı tərəfin müəyyən olunması layihənin davamlılıq müddəti boyunca sürən davamlı fəaliyyətdir. Layihənin uzun zaman müddətini əhatə etdiyini nəzərə alaraq maraqlı tərəflər zamanı gəldikcə üzə çıxarılacaq. Yeni maraqlı tərəflər meydana çıxsa və mövcud maraqlı tərəflər isə üstünlüyünü itirə bilərlər. SOCAR GPC-nin layihənin davam edəcəyi müddət boyunca maraqlı tərəfin reyestrini yaratması və yeniləməsi tövsiyə edilir. Bu reyestr kommunikasiya fəaliyyətlərini asanlaşdırmaq və spesifik fəaliyyətlərə cəlb edilməli olan maraqlı tərəfləri müəyyən etmək üçün və ya ehtiyac olduqda lazımi prosesə cəlb edilmiş bütün maraqlı tərəfləri izləmək və onlara dair sübutlar verməyə imkan verir.

Layihənin bu mərhələsində maraqlı tərəflərin müəyyənləşdirilməsi potensial maraqlı tərəflər haqda masaüstü araşdırma vasitəsilə həyata keçirilmişdir. Siyahıya onların fəaliyyət üzrə diqqətə alınmasını təmin etmək üçün potensial olaraq Layihənin təsirinə məruz qalan geniş əhatəli tərəflər daxildir. Lakin onların maraqlı tərəflərin cəlb olunması tədbirləri üzrə cəlb edilmə səviyyəsi prosesin irəli doğru inkişafı üzrə icra ediləcək maraqlı tərəflərin seçiminə görə fərqlənəcək.

SOCAR GPC-nin fəaliyyətlərində maraqları ola biləcək digər maraqlı tərəflər (ayrı-ayrı şəxslər və ya qruplar) üzrə hər hansı informasiya **“Error! Reference source not found.”** bölməsində təsvir olunmuş əlaqəli şəxslərə verilməlidir. SOCAR GPC reyestrə maraqlı tərəflər əlavə edəcək və əgər sorğu verilərsə, bu maraqlı tərəfləri layihə barədə kütləvi informasiyanı açıqlamaq üçün gələcək cəhdlərə daxil edəcək.

Maraqlı tərəflərin ilkin siyahısı ƏLAVƏ A-da verilir.

7.0 MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB OLUNMASI PROQRAMI

7.1 Maraqlı tərəflərin cəlb olunmasına dair ümumi prinsiplər

Aşağıdakı ümumi prinsiplər maraqlı tərəflərin cəlb olunma fəaliyyətlərini müəyyən edəcək:

7.1.1 Potensialın artırılması

Maraqlı tərəfləri məntiqli iştirakını təşkil etmək üçün təhsil və potensialın artırılması ilə bağlı tədbirlər aşağıdakı qaydada keçiriləcək:

- İctimaiyyət tərəfindən şərhlərin bildirilməsi üçün sənədlərin məzmunu Layihə üzrə mümkün və adekvat məlumatı təmin edəcək, və yersiz narahatlıqları (potensial mənfi təsirlər ilə əlaqədar) və ya gözləntiləri (iş yerlərinin açılması və s bu kimi potensial müsbət təsirlər ilə bağlı) formalaşdırmayacaq;
- Yazılı məlumat layihə barədə təəssürat yaratmaq üçün ehtiyac duyulan əyani vəsait və izahatlar ilə müşayiət ediləcək;
- Informasiya həssas qrupları nəzərə almaqla əlçatan və mədəni baxımdan müvafiq olan qaydada və ehtiyac olan yerdə yerli dil(lər)də açıqlanacaq;
- Xüsusi maraq üzrə işlər meydana çıxdığı zaman icra edilən təsir azaltma proseduralarını təmin edən nəticələri yoxlamaq, həmçinin, texniki prosesləri, qiymətləndirmə metodlarını və keyfiyyətin təminatı tədbirlərini izah etmək üçün seminarlar təklif edilə bilər; və
- Cəhdlər nəinki təklif edilmiş layihə və ƏMSSTQ prosesini, hətta qüvvədə olan milli qanunları və qaydaları, beynəlxalq prinsipləri və standartları izah etmək və SOCAR GPC-nin bu uyğunluğa necə müraciət edəcəyi ilə bağlı olacaq.

7.1.2 Həssas qrupların iştirakının təmin olunması

Həssas qruplar cins, etnik mənsubiyyət, yaş, fiziki və ya əqli çatışmazlıq, iqtisadi imkansızlıqlarına görə digərləri ilə müqayisədə Layihənin fərqli və ya özünəməxsus təsirlərinə məruz qala bilən insanlar kimi müəyyən edilə bilər. Beynəlxalq təcrübə göstərir ki, layihənin mənfi təsiri və risklərinə həssas olan şəxslər və qruplar məsləhətləşmə prosesində iştirak etmək üçün dəstəklənməlidirlər. Aşağıdakı tədbirlər ƏMSSTQ prosesində mahiyyət etibarilə iştirak etmək üçün həssas maraqlı tərəf qruplarının bacarığını yüksəltmək üçün icra ediləcək:

- Maraqlı tərəflərin müəyyən edilməsinə yönəlmiş davamlı proses müddətində SOCAR GPC imkansız və ya həssas şəxsləri, yaxud qrupları müəyyən edəcək; və
- Həssas şəxslərin effektiv qatılmasına dəstək vermək məqsədilə SOCAR əməkdaşları məsləhətləşmə yanaşmaları və tədbirləri müəyyənləşdirəcək.

7.2 Cəlb olunma metodları

Bu bölmə maraqlı tərəflərin cəlb olunma prosesi boyunca istifadə ediləcək metodlardan bəhs edir və onların layihənin müxtəlif inkişaf mərhələləri ərzində necə istifadə ediləcəyini təsvir edir. Hər bir fəaliyyət spesifik cəlb olunma məqsədlərinə nail olmağa və SOCAR GPC-dən müxtəlif öhdəlik səviyyələri almağı nəzərdə tutaraq müxtəlif maraqlı tərəf qrupları ilə əlaqə qurmağa imkan verir. İctimaiyyətlə Əlaqələr üzrə Menecer (İƏM) və buna görə də SOCAR GPC-nin rəhbərliyi aşağıda təsvir olunmuş struktur və göstəricilər əsasında fəaliyyətlərin layihənin hansı mərhələsinə daha çox uyğun olduğunu müəyyən etməyə məsuldur. ƏMSSTQ mərhələsi ərzində SOCAR GPC maraqlı tərəflərin cəlb olunma fəaliyyətləri üzrə ƏMSSTQ məsləhətçisindən yardım alacaq. Maraqlı tərəflərin tövsiyə olunan cəlb olunma fəaliyyətləri aşağıdakılardır:

- 1) **Bütün maraqlı tərəflər üçün açıq olan ictimai görüşlər:** bu fəaliyyət çox sayda maraqlı tərəfləri cəlb etmək və onlara çatmaq imkanı verir. İnteraktiv yanaşma səbəbilə maraqlı tərəflərdən gələn narahatlıq və suallar birbaşa SOCAR GPC ilə müzakirə edilə və görüş ərzində mümkün cavablar verilə bilər. Lakin ictimai görüşlər də müzakirə ərzində bəzi qrupların digərini üstələməsinə və yalnız ümumi və ya təkrar məsələləri əhatə etmək riskinə gətirib çıxara bilər. Bundan əlavə, burada eyni maraqlı tərəflərin iştirak etməsi və ya iştirakçı saylarının tədricən azalması riski var. Bu hallarda, SOCAR GPC müxtəlif fəaliyyətlər həyata keçirməyi nəzərə almalıdır.

İctimai görüşlər barədə elanlar maraqlı tərəflərin cəlb olunma fəaliyyətində bir zamanlar iştirak etmiş və hazırda reyestrədə mövcud olan bütün maraqlı tərəflərə yazılı əlaqə vasitəsilə göndərməklə görüşdən, ən azı, iki həftə əvvəl edilməlidir. Görüşün detalları SOCAR GPC-nin veb saytında dərc olunmalıdır. Bundan əlavə, cəmiyyət nümayəndələrinə broşürlər və ya posterlər paylanacaq və icma mərkəzi kimi spesifik məkanlarda nümayiş etdiriləcək. İƏM icma nümayəndələrini görüş barədə məlumatlandırmaq üçün onlarla birbaşa əlaqə saxlamalıdır. Zəruri hesab edilərsə, SOCAR GPC məhdud sayda olsa belə bütün maraqlı tərəflərə görüşdə iştirak etmək imkanı vermək üçün nəqliyyat vasitəsi təşkil etməlidir.

Görüşə İctimaiyyətlə Əlaqələr üzrə Menecer rəhbərlik edir və SOCAR GPC-nin və podratçının nümayəndələri də burada iştirak etməlidir. Həmçinin, görüş ərzində şifahi şəkildə verilmiş məlumatlar yazılı şəkildə informasiya vərəqəsi və ya broşür formasında təqdim ediləcək. Maraqlı tərəflərin iştirakı görüş ərzində özünəməxsus şəkildə qeydə alınacaq.

Görüş bitəndə İctimaiyyətlə Əlaqələr üzrə Menecer informasiyanı reyestr formasında qeydə almağa və görüşlə əlaqəli materialı dosyeyə yığmağa məsuldur.

- 2) **İcma üzvləri ilə qrup görüşləri.** Bunlar müvafiq qrupların (yerli səlahiyyətli orqanlar, yerli biznes nümayəndələri və ya QHT nümayəndələri) nümayəndələridir. Bu halda İƏM layihənin tətbiq sahəsində xüsusilə münasib olan və keçmiş fəaliyyətlər ərzində proaktiv və səlahiyyətli olduğu sübuta yetirilmiş xüsusi maraqlı tərəflərlə daha kiçik görüşlər təşkil edəcək. Bu fəaliyyət spesifik məsələlərə fokuslanmağa və tərəflər arasında razılaşıdırılmış həll yolları tapmağa imkan verir. Lakin bu görüş qapalıdır, buna görə də kənarlaşdırılmış maraqlı tərəflərdə məlumatlılıq yaratması ilə nəticələnməməsi üçün bütün maraqlı tərəflərə tam iştirak imkanı vermir. Görüş barədə elan İctimaiyyətlə Əlaqələr üzrə Menecer tərəfindən birbaşa olaraq seçilmiş maraqlı tərəflərlə əlaqə saxlamaqla veriləcək. Zəruri hesab edilərsə, SOCAR GPC məhdud sayda olsa belə, bütün maraqlı tərəflərə görüşdə iştirak etmək imkanı vermək üçün nəqliyyat vasitəsi təşkil etməlidir.

Görüşə İctimaiyyətlə Əlaqələr üzrə Menecer rəhbərlik edir və SOCAR GPC rəhbərliyi və podratçının nümayəndələri də burada iştirak etməlidir. Həmçinin, görüş ərzində şifahi şəkildə verilmiş məlumat yazılı şəkildə informasiya vərəqəsi və ya broşür formasında təqdim ediləcək. Maraqlı tərəflərin iştirakı görüş ərzində özünəməxsus şəkildə qeydə alınacaq. Görüş bitəndə İctimaiyyətlə Əlaqələr üzrə Menecer informasiyanı reyestr formasında qeydə almağa və görüşlə əlaqəli materialı dosyeyə yığmağa məsuldur.

- 3) **Açıq Qapı günü:** bu fəaliyyət ictimaiyyəti əraziyə ziyarət etməyə, ərazi daxilində baş verən fəaliyyətlərdə birbaşa olaraq iştirak etməyə dəvət etməkdən ibarətdir. Bu, bir qayda olaraq inşaatdan əvvəlki müddət ərzində və tikinti mərhələsinin sonunda həyata keçirilir.

Açıq Qapıya bir qayda olaraq təqdimat konfransı, seçilmiş layihə ərazilərinə SOCAR GPC heyətinin müşayiəti ilə tur və yekun sual-cavab mərhələsi daxildir. İştirakçıların təhlükəsizliyini tam təmin etmək məqsədilə fəaliyyət diqqətlə planlaşdırılmalı və bu, müvafiq resursların köməyi ilə təşkil olunmalıdır. Bu fəaliyyətin faydaları cəmiyyətin yersiz qorxularını mümkün qədər azaltmaq, həmçinin, layihəni və onun xüsusiyyətini daha yaxşı başa düşməklə layihə fəaliyyətlərini ilk olaraq görməkdir. Bundan başqa, Açıq Qapı günləri şirkətin öz əməliyyatını şəffaf və proaktiv yanaşma ilə həyata keçirmə nüfuzunu artırır.

Açıq Qapı barədə elanlar maraqlı tərəflərin cəlb olunma fəaliyyətində bir zamanlar iştirak etmiş və hazırda reyestrədə mövcud olan bütün maraqlı tərəflərə yazılı məlumat göndərməklə görüşdən, ən azı, iki həftə əvvəl edilməlidir. Görüşün detalları SOCAR GPC-nin veb saytında dərc olunmalıdır. Bundan əlavə, icma nümayəndələrinə broşürlər və ya posterlər paylanacaq və icma mərkəzi kimi spesifik məkanlarda nümayiş etdiriləcək. İƏM cəmiyyət nümayəndələrini görüş barədə məlumatlandırmaq üçün onlarla birbaşa əlaqə saxlamalıdır. Zəruri hesab edilərsə, SOCAR GPC məhdud sayda olsa belə, bütün maraqlı tərəflərə görüşdə

iştirak etmək imkanı vermək üçün nəqliyyat vasitəsi təmin etməlidir. Bu fəaliyyətlə bağlı təhlükəsizlik məsələləri səbəbilə maraqlı olan tərəflər öz iştiraklarını təsdiqləməlidir və yalnız cavab verilmiş şəxslər iştirak edəcək. Görüşə Layihənin konkret aspektlərini daha yaxşı izah edə bilən texniki mütəxəssisin dəstəyi ilə ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə menecer rəhbərlik edir. Maraqlı tərəflərin iştirakı görüş ərzində özünəməxsus şəkildə qeydə alınacaq. Görüş bitəndə ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə menecer informasiyanı reyestr formasında qeydə almağa və görüşlə əlaqəli materialı dosyaya yığmağa məsuldur.

- 4) **Xəbər bülletenləri:** bu yanaşma SOCAR GPC üçün daha az vaxt aparandır və geniş əhatəli maraqlı tərəflərə çata bilər. Reyestrə olan bütün maraqlı tərəflərə bülleten göndəriləcək və bülleten SOCAR GPC-nin veb saytında dərc olunacaq. Bundan başqa, dərc olunmuş nüsxələr icma mərkəzi kimi məkanlarda görünən məlumat tablolarında dərc olunacaq və paylaşdırılması üçün xüsusi maraqlı tərəflərə göndəriləcək. Lakin yalnız bu xəbər bülleteni yeterli cəlb olunma metodu hesab oluna bilməz, çünki bu, birtərəfli kommunikasiya alətidir və maraqlı tərəflərlə SOCAR GPC arasında birbaşa qarşılıqlı əlaqəyə imkan vermir.
- 5) **Məktublar və telefon zəngləri:** İƏM rüblük əsasda səlahiyyətli maraqlı tərəfləri fəaliyyətlərin gedişatı barədə məlumatlandırmaq, həmçinin, baş qaldırılmış mümkün zəruri məsələləri müzakirə etmək məqsədilə onlara yazmalı və ya zəng etməlidir. Bu üsulu həyata keçirmək asandır və bu, müəyyən maraqlı tərəflərlə güclü əlaqə yaratmağa və mümkün problemləri əvvəlcədən birlikdə müəyyən etməyə imkan verir.
- 6) **Məlumat verən şəxslər ilə müsahibələr:** ƏMSSTQ prosesi ərzində sosial baza üçün məlumat və informasiya toplama prosesi çərçivəsində məlumat verən şəxslərlə müsahibələr aparılacaq. Ümumi cəlb etmə prosesi üçün münasib olan layihə məlumatları ilə təmin etmək və vacib məsələlər, narahatlıqlar və suallar toplamaq üçün belə yarım strukturlu müsahibələr fürsət olacaq
- 7) **Fokus qrupları:** Məlumat verən şəxslər ilə müsahibələrə analoji olaraq, fokus qrup müzakirəsi əsas etibarilə ƏMSSTQ üçün məlumatın toplanması üçün aparılacaq. Lakin bu kiçik qrup görüşləri layihə barədə məlumat təqdim etmək və maraqlı tərəflərin rəylərini toplamaq üçün bir vasitə kimi istifadə ediləcək.
- 8) **Xarici hesabatvermə:** icra edilmiş fəaliyyətlərin və şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizminin icrasının nəticələri, həmçinin, maraqlı tərəflərdən meydana çıxmış əsas məsələlər bölmə 9.2.2-də göstərilirdi kimi maraqlı tərəflərə dövrü əsasda açıqlanmaq üçün hesabatda toplanacaq

7.3 Fəaliyyətlərin icrası

Proqramın əsas məqsədi davamlı müsbət ictimai münasibətlər yaratmaq və bütün maraqlı tərəflərin davam etmə müddət boyunca layihə fəaliyyətləri barədə məlumatlı olmalarını təmin etməkdir.

SOCAR GPC-nin ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə meneceri SOCAR GPC rəhbərliyi ilə birgə bu münasibətləri və cəlb olunma fəaliyyətlərini yaratmağa və icra etməyə məsuldur. Fəaliyyətlər ƏMSSTQ prosesi, inşaat, istismar və istismardan çıxarılma mərhələləri ərzində müxtəlif intensivlik səviyyələrində icra ediləcək. ƏMSSTQ məsləhətçisi SOCAR GPC-ni ƏMSSTQ prosesi ərzində bu münasibətləri və cəlb olunma fəaliyyətləri təşkil və icra etməkdə dəstəkləyəcək. Layihənin növbəti mərhələlərində İƏM-in vəzifəsi SOCAR GPC tərəfindən tam həyata keçiriləcək. Fəaliyyətlər ƏMSSTQ prosesi, inşaat, istismar və istismardan çıxarılma mərhələləri ərzində icra ediləcək. İƏM reyestrinin, idarə etmə formalarının və fəaliyyət üzrə istifadə edilmiş və ya hazırlanmış bütün müvafiq materialların (əlanlar, posterlər, broşürlər, təqdimatlar, iştirak verəqələri, şəkillər və s.) daxil olduğu maraqlı tərəflərin cəlb olunma fəaliyyətlərinin reyestrini yaratmaqla tərtib edilmiş maraqlı tərəflərin bütün cəlb olunma fəaliyyətlərini izləməyə məsuliyyət daşıyır. Maraqlı tərəfin cəlb olunma fəaliyyətlərinin reyestrinin icrası üçün istifadə edilməli olan reyestr və qeydiyyat formalarına aid nümunə ƏLAVƏ B-də təqdim edilir.

Layihənin müxtəlif mərhələləri ərzində planlaşdırılmalı və icra edilməli olan fəaliyyətlərin proqramı aşağıdakı bölmələrdə təqdim edilir.

7.3.1 Araşdırma və əsas məlumatların əldə olunması

Araşdırma və əsas məlumatların əldə olunması mərhələsi ərzində maraqlı tərəflərin cəlb olunmasında məqsəd maraqlı tərəfə dair bütün məsələlərin, sualların və maraqların layihənin tərtibatında və təsirin təhlilində istifadə edilməli olan əsas tədqiqatların gedişatında kifayət qədər nəzərə alındığına əmin olmaqdır.

Araşdırma və əsas məlumatların əldə olunması mərhələsi ərzində əsas fəaliyyətlər aşağıdakı cədvəldə ümumiləşdirilir:

Cədvəl 1: Araşdırma və məlumat toplama ərzində maraqlı tərəflərin cəlb olunma proqramı

Cəlb olunma metodu	Maraqlı tərəf qrupları	Qrafik
İctimai dinləmələr	Hamısı	Q3 – Q4 2017
Məktublar və telefon zəngləri	Əsas maraqlı tərəflər və nümayəndələr	Q3 – Q4 2017
Məlumat verən şəxslər ilə müsahibələr	Əsas maraqlı tərəflər və nümayəndələr	Q4 2017
Fokus qrupları	Əsas maraqlı tərəflər və nümayəndələr	Q4 2017
Xarici hesabatvermə	Hamısı	İldə ən azı bir dəfə

7.3.2 ƏMSSTQ

ƏMSSTQ mərhələsi ərzində maraqlı tərəflərin cəlb olunmasında məqsəd təsirin qiymətləndirilməsinə dair nəticələri və əlaqəli idarəetmə planlarını açıqlamaqdır.

ƏMSSTQ hesabatı milli qanunvericiliyə əsasən açıqlanacaq. (BMT-nin İnkişaf Proqramı/Dövlət Ekologiya Komitəsinin ətraf mühitlə bağlı təsirin qiymətləndirilməsi təhlili üzrə sorğu kitabçasına istinadən hazırlanmış Azərbaycanda Ətraf Mühitlə bağlı Təsirin Qiymətləndirilməsi Prosesi üzrə Sorğu Kitabçası). Analoji olaraq beynəlxalq maliyyə institutlarının standartları ƏMSSTQ Hesabatının yekun qanun layihəsinin və idarəetmə planlarının maraqlı tərəflərə açıqlanmasını və maraqlı tərəflərin rəy və suallarının yekun ƏMSSTQ sənədinə əlavə edilməsini tələb edir.

ƏMSSTQ mərhələsi ərzində maraqlı tərəflərin cəlb edilmə prosesinin əsas fəaliyyətləri aşağıdakı cədvəldə ümumiləşdirilir:

Cədvəl 2: ƏMSSTQ açıqlanması zamanı maraqlı tərəflərin cəlb olunma proqramı

Cəlb olunma metodu	Maraqlı tərəf qrupları	Qrafik
İctimai dinləmələr (layihə tələblərinə uyğun rəqəmlər və tezlik)	Hamısı	Q1 2018
Beynəlxalq Maliyyə İnstitutlarına açıqlama	Hamısı	Q2 2018
Şirkətin veb saytı	Hamısı	Q2 2018
Şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizmi	Hamısı	Q2 2018
İcma üzvləri ilə qrup görüşləri	Keçmiş fəaliyyətlərə cəlb edilmiş əsas maraqlı tərəflər və nümayəndələr, həmçinin, digər maraqlı tərəflər müəyyən edilməlidir.	Q2 2018
Xarici hesabatvermə	Hamısı	İldə ən azı bir dəfə

7.3.3 Tikinti və istismar

Tikinti və istismar mərhələsi ərzində maraqlı tərəflərin cəlb olunması fəaliyyətinin məqsədi planlaşdırıldığı kimi hazırda icra edilən təsirin azaldılmasını təmin etmək üçün bütün maraqlı tərəflər ilə əlaqələri qorumaqdır. Maraqlı tərəflərin cəlb olunması fəaliyyətinin tezliyi layihə tikinti mərhələsindən istismar mərhələsinə keçdikcə azalacaq, lakin şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizmi kimi əsas metodlar əlaqədar idarəetmə planlaşdırılması prosesi və ƏMSSTQ çərçivəsində nəzərdə tutulmayan hər hansı problem və ya təsirləri müəyyənləşdirmək və həll etmək üçün istifadə ediləcək.

Tikinti və istismar mərhələsi Layihənin ən uzun mərhələsidir və layihənin müddəti boyunca davam edəcək. MTCP layihə müddəti boyunca tələb edilən fəaliyyət tədbirlərini əks etdirmək üçün əsas layihə dəyişiklikləri üzrə yenilənəcək.

Tikinti və istismar mərhələsi ərzində əsas fəaliyyətlər aşağıdakı cədvəldə ümumiləşdirilir:

Cədvəl 3: Tikinti və istismar ərzində maraqlı tərəflərin cəlb olunma proqramı

Cəlb olunma metodu	Maraqlı tərəf qrupları	Qrafik
İctimai dinləmələr	Hamısı	Maraqlı tərəflərdən gələn sorğulara əsasən ƏMSSTQ prosesi ərzində və hazırda
Şirkətin veb saytı	Hamısı	Tələb olunarsa, müəyyən ediləcək
Şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizmi	Hamısı	Layihənin davam edəcəyi müddət boyunca
İcma üzvləri ilə qrup görüşləri	Keçmiş fəaliyyətlərə cəlb edilmiş əsas maraqlı tərəflər və nümayəndələr, həmçinin, digər maraqlı tərəflər müəyyən edilməlidir	Tələb olunarsa, müəyyən ediləcək
Açıq Qapı günləri	Müəyyən ediləcək	Tələb olunarsa, müəyyən ediləcək
Xarici hesabatvermə	Hamısı	İldə ən azı bir dəfə

7.3.4 İstismardan çıxarılma və bağlanış

İstismardan çıxarılma və bağlanış mərhələsi ərzində maraqlı tərəflərin cəlb olunmasında məqsəd bağlanışla, xüsusilə də ixtisarlara və ətraf mühitlə bağlı hər hansı hüquqi məsələlərlə əlaqəli təsirləri azaltmaqdır. Hazırda tezliyin və cədvəlin heç bir detali mövcud deyil, lakin bu detallar maraqlı tərəflərin cəlb olunma planının növbəti dəfə gözdən keçirilməsi ərzində və istismardan çıxarılma qrafikinə müəyyən edildi zaman əlavə ediləcək.

İstismardan çıxarılma və bağlanış mərhələsi ərzində əsas fəaliyyətlər aşağıdakı cədvəldə ümumiləşdirilir:

Cədvəl 4: İstismardan çıxarılma ərzində maraqlı tərəflərin cəlb olunma proqramı

Cəlb olunma metodu	Maraqlı tərəf qrupları	Qrafik
İctimai dinləmələr	Hamısı	Müəyyən ediləcək
Şirkətin veb saytı	Hamısı	Müəyyən ediləcək
Şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizmi	Hamısı	Layihənin davam edəcəyi müddət boyunca
İcma üzvləri ilə qrup görüşləri	Müəyyən ediləcək	Tələb olunarsa, müəyyən ediləcək
Xarici hesabatvermə	Hamısı	İldə ən azı bir dəfə

8.0 VƏZİFƏ VƏ ÖHDƏLİKLƏR

8.1 SOCAR GPC

SOCAR GPC rəhbərliyi SOCAR GPC-nin üzərinə götürdüyü öhdəliyə əsasən proseslərin, tədbirlərin və monitorinq fəaliyyətlərinin effektiv şəkildə icrasına nail olmaq məqsədilə yetərli və ixtisaslaşmış resursların davamlı əsasda bölüşdürülməsini təmin etməlidir. SOCAR GPC rəhbərliyi aşağıdakılara məsuldur:

- Bu planın yekun təsdiqi;
- Cəlb olunma fəaliyyətlərini planlaşdırmaq, audit hesabatlarına əsasən əsas uyğunsuzluqlara müraciət etmək və İƏM-dən verilə biləcək tələblərə cavab vermək üçün müvafiq addımlar atmaq.

SOCAR GPC-nin ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə meneceri (İƏM): ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə menecer layihənin sosial idarəetmə fəaliyyətlərinin ümumi icra edilməsi üçün təyin olunmuşdur. O, rəhbərliyə hesabat verir, maraqlı tərəflərin cəlb olunmasının icrasına və fəaliyyətinə məsuliyyət daşıyır, həmçinin, bununla bağlı olaraq SOCAR GPC, podratçılar, subpodratçılar və maraqlı tərəflər arasında interfeys rolunu oynayır. O, bu planda təsvir olunmuş cəlb olunma fəaliyyətlərinin icrasına və təşkil olunmasına, həmçinin, planın icrasının monitorinqinə və rəhbərliyə korrektiv addımlar və hesabatlar təklif etməyə, həmçinin, aşağıdakılara cavabdehdir:

- Bu prosedur qaydasının yenilənmiş və layihənin xüsusiyyətinə və miqyasına uyğun olduğunu təmin edir;
- Lazım gələrsə, SOCAR GPC rəhbərliyinə bu prosedur qaydasına düzəlişlər və/və ya yeniliklər etməyi və yeni versiyaların yaradılmasını təklif edir;

İctimaiyyətlə əlaqələr üzrə köməkçi (İƏK): ehtiyac yaranarsa, SOCAR GPC gündəlik fəaliyyət və vəzifələrdə İƏM-ə kömək etmək üçün ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə bir və ya bir neçə köməkçi təyin edəcək. İƏK xüsusilə də tikinti mərhələsi ərzində vacib olacaq, çünki bu zaman fəaliyyətlərlə əlaqəli maraqlı tərəflərin cəlb olunması pik həddə olacaq. İƏK işçilərin əsas yerli icma arasından seçilməsinə üstünlük verməlidir, belə ki, bu, onun icma ilə artıq möhkəm münasibət qurduğunu təmin edə bilər.

Sosial məsələlər üzrə ixtisaslaşmış podratçı: ehtiyac yaranarsa, SOCAR GPC kənar ekspert təyin edəcək ki, bu, İƏM-ə və rəhbərliyə maraqlı tərəflərin cəlb olunma planının həyata keçirilməsinə strateji baxımdan kömək etmək işini görə bilər. Bu şəxs sosial idarəetmə işində peşəkar olmalı və oxşar layihələrdə təcrübəyə malik olmalıdır. Məsləhətçi layihənin xüsusilə də ilkin mərhələsində vacibdir, belə ki, prosedur qaydası yaratmaqla və əsas qərarları verməklə strateji dəstək təmin edə bilər. Planın icrası bitdisə, ehtiyac olduqda və ya dəyişik zərurəti yarandıqda məsləhətçi cəlb edilə bilər.

İctimaiyyətlə Əlaqələr Komandası (İƏKm): İƏKm İctimaiyyətlə Əlaqələr üzrə Menecer və İctimaiyyətlə Əlaqələr üzrə Köməkçilərdən ibarətdir. İctimaiyyətlə Əlaqələr Komandasını sosial məsələlərdə ixtisaslaşmış podratçı dəstəkləyir.

SOCAR GPC ilə aşağıdakı vasitələrlə əlaqə yaratmaq mümkündür:

Ünvan:

Telefon nömrəsi:

Poçt ünvanı:

Şirkətin veb saytı:

8.2 Podratçı və subpodratçılar

MTCP-nin yaradılması və həyata keçirilməsi SOCAR GPC-nin öhdəliyidir. Podratçılara və subpodratçılara cəlb etmə fəaliyyətlərini birbaşa olaraq icra etməyə icazə verilmir, lakin onlar plan çərçivəsində SOCAR GPC ilə birgə işləməlidirlər. Bundan başqa, podratçılar və subpodratçılar maraqlı tərəflərin cəlb olunması ilə bağlı bütün məsələlər üzrə SOCAR GPC ilə əlaqə vasitəsi kimi çıxış edəcək məsul şəxs təyin etməlidir. SOCAR GPC, podratçılar və subpodratçılar fəaliyyətlərin statusunu və cəlb olunma fəaliyyətlərinə daxil edilməli olan məsələləri müzakirə etmək üçün müntəzəm olaraq əlaqədə olmalıdırlar. Maraqlı tərəflərin cəlb olunma fəaliyyətləri podratçı və subpodratçılarla birgə icra edilməli olarsa, İƏM planlaşdırılmış fəaliyyətləri və lazımı əməkdaşlıq səviyyəsini müzakirə etmək üçün məsul şəxslərlə danışıq aparacaq. Podratçılar və subpodratçılar informasiyanın planlaşdırılmış fəaliyyətlər ərzində maraqlı tərəflərə açıqlana bilməsi üçün ümumi fəaliyyətlərin gedişatı barədə müntəzəm əsasda SOCAR GPC-ə hesabat verməlidir.

9.0 ŞİKAYƏTLƏRİN VERİLMƏSİ VƏ BAXILMASI MEXANİZMİ

9.1 Məqsəd və tətbiq sahəsi

Şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizminin məqsədi maraqlı tərəflərin ehtiyaclarına cavab mövqeyini nümayiş etdirməkdir. Aydın və geniş şəkili şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizmi şikayətlərin yazılı və aydın anlaşılıq şəkildə rəsmiləşdirilməsini təmin etməklə maraqlı tərəflərin idarə edilməsini təkmilləşdirir. Bütün maraqlı tərəflərə şikayətləri yazılı formada təqdim etmələri tövsiyə edilir və onlar əmin ola bilərlər ki, yazılı şikayətlər şikayəti göndərənə qarşı heç bir şəkildə istifadə edilməyəcəkdir.

Şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizminin əsas elementləri aşağıdakılardan ibarətdir:

- Maraqlı tərəfin cavabı gözləməli olduğu minimum dövr daxil olmaqla şikayətlərin necə göndərildiyi və göndərişdən sonra necə idarə edildiyi ilə bağlı aydın təlimatlar; və
- Maraqlı tərəf şikayətini yazılı formada göndərmək imkanına malik olmadığı və bundan narahat olduğu halda heyət üzvünə şikayətin şəxsən təqdim edilməsi üzrə alternativlər

9.2 Öhdəliklər

İctimaiyyətlə Əlaqələr üzrə Menecer (İƏM) maraqlı tərəflərin cəlb olunmasının əlaqələndirilməsi və şikayətlərin təqdim edilməsi və baxılması üzrə korporativ prosedurun idarə olunması ilə bağlı cavabdehlik daşıyan əməkdaşdır. Bu şəxs barəsində şikayət verilən məsələnin həll olunması səlahiyyətinə malik deyildir, lakin barəsində şikayət verilən məsələ ilə bağlı düzgün məlumatların yığılması üçün geniş tərkibli menecerlər komandası ilə işləyir, barəsində şikayət verilən məsələnin həll olunmasına cavabdeh olan ali rəhbərlik ilə məlumatları paylaşır və barəsində şikayət verilən məsələnin həll olunması barədə məlumatların şikayəti təqdim edən şəxsə çatdırılmasını təmin edir.

9.3 Prosedur

Şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizmi idarəetmə prosedurudur ki, onun vasitəsilə SOCAR GPC-nin fəaliyyətlərinin təsirinə məruz qalmış icmalar və ayrı-ayrı şəxslər rəsmi şəkildə öz maraqlarını, problemlərini və şikayətlərini şirkətə bildirə və münasib zaman çərçivəsində tərəflər tərəfindən qarşılıqlı şəkildə qəbul edilmiş həll yolları irəli sürə bilərlər. Şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizmi maraqlı tərəflərin maraqlarına müraciət etməyə və etibarlı və konstruktiv münasibət yaratmağa kömək etmək məqsədilə yaradılmış idarəetmə alətidir. Şikayətlərin idarə olunma mərhələləri aşağıdakılardır:

- Şikayətlərin alınması və qeydə alınması
- Şikayətin qiymətləndirilməsi
- Şikayətin həll olunması
- Şikayətin bağlanması

Şikayətlər SOCAR GPC-ə layihə heyəti vasitəsilə yazılı və ya şifahi şəkildə təqdim edilə bilər. İƏM şikayətləri idarəetmə məqsədləri üçün yazılı formada tərtib edəcək.

Digər aspektlər aşağıdakılardır:

- Şikayətin özündə müddət qeyd edilmədiyi təqdirdə bütün rəsmi şikayətlər şikayətin qeydiyyatına alındığı gündən etibarən iki həftə ərazində rəsmi şəkildə cavablandırılacaqdır. Rəsmi cavabda əlavə məlumat və ya münasib olduğu halda problemin həll edilməsi üçün təklif edilən tədbirlər barədə təlimatlar təqdim ediləcəkdir;
- Bütün şikayətlər sənədləşdiriləcək. Bütün şikayətlərin sənədləşdirilməsinin mahiyyəti problemlərin dəqiq anlaşılmasını və müvafiq qaydada idarə olunmasını təmin etməkdən ibarətdir;
- Yazılı şikayətlər şikayəti təqdim edən şəxs və ya təşkilatı hər hansı şəkildə hədələmək üçün istifadə edilməyəcəkdir;
- Ümumi qaydaya əsasən, şikayəti təqdim edən şəxslərin adları ictimai görüşlərdə edilən şikayətlər istisna olmaqla məxfi saxlanılacaqdır;
- SOCAR GPC-nin məqsədi şikayətləri 30 iş günü ərzində həll etməkdir;
- Anonim şəkildə qəbul edilən şikayətlər, şərhlər və ya diqqət yetirilməli olan məqamlar kimi nəzərdən keçirilərək qeydə alınacaq, lakin onlara rəsmi cavab verilməyəcəkdir; və
- Bütün şikayətləri qarşılıqlı razılaşma yolu ilə həll etmək üçün cəhd edilsə də barəsində şikayət verilən məsələnin həll edilməsi mümkün deyilsə, ehtiyac olduğu halda SOCAR GPC kənar ekspertləri, neytral tərəfləri və ya yerli və regional qurumları cəlb etmək üçün səylər göstərəcək;
- Şikayət proseduru ödənişsiz və cəza qorxusu olmadan istənilən şəxs tərəfindən istifadə olunacaq

Yazılı şikayətlər xüsusi olaraq hazırlanmış şablon forması ilə və ya məktub və ya elektron poçtda aşağıdakı məlumatları göstərməklə təqdim edilə bilər:

- Şikayət edənin adı;
- Təmsil etdiyi təşkilat və həmin təşkilatda vəzifəsi (əgər varsa);;
- Ünvan;
- Telefon/Faks və e-poçt ünvanı;
- Şikayətin cavablandırılması üçün məqbul hesab edilən ən effektiv vasitə; və
- Şikayətin təfərrüatları (hər hansı vacib təfərrüatlar; hadisənin baş verdiyi tarix, yer və s.)

Şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizmi reyestrinin icrası üçün istifadə edilməli olan reyestr və qeyd formasının nümunəsi ƏLAVƏ C-də verilir.

10.0 MONİTORİNG VƏ HESABATVERMƏ

MTCP layihəyə mühüm dəyişikliklər edildikdə və qeyd olunan bu mərhələlərdə yenilənəcək: ƏMSSTQ/Araşdırma, tikinti, istismar və istismardan çıxarılma. Yenilənmələr keçən il ərzində irəli sürülmüş məsələlərə, maraqlara və suallara dair qısa icmallar, həmçinin, planlaşdırılmış fəaliyyətlərlə faktiki olaraq keçirilmiş tədbirlər və fəaliyyətlər arasında olan dəyişikliklər barədə informasiya təmin edəcək. MTCP-də izah edildiyi kimi maraqlı tərəflərin cəlb olunması davamlı ekoloji və sosial idarəetmə prosesləri barədə məlumat verən əsas prosesdir. MTCP ictimaiyyət üçün hazırlanmış və ictimaiyyətə açıqlanmış olan ətraf mühit və sosial sahə ilə bağlı hesabatların siyahısını müntəzəm təqdim edir. Bu proses SOCAR GPC-nin İƏM-inin nəzarəti altında keçir.

10.1 Monitoring

Bu planın düzgün həyata keçirilməsi aparılacaq daxili yoxlamalar və auditlər vasitəsilə yoxlanacaq. Auditin qrafiki, tezliyi, tətbiq sahəsi və hədəfləri, həmçinin, cavabdeh daxili auditorlar SOCAR GPC-nin daxili audit siyasətinə uyğunlaşacaq.

Daxili auditingə daxildir:

- Bu planın düzgün icrası;

- Planda göstərilmiş fəaliyyətlərin tezliyinə və planlaşdırılmış qrafikinə uyğunluq;
- Vaxtında və effektiv hesabatvermə.

Yoxlamalar ərzində audit komandası xüsusilə aşağıdakılara müraciət edəcək:

- Qeydin düzgün şəkildə doldurulmasını təmin etmək məqsədilə maraqlı tərəflərin cəlb olunma fəaliyyətlərinin nəzərdən keçirilməsi;
- İnformasiya və materialların düzgün şəkildə toplanması və düzgün şəkildə qeydiyyatdan keçirilməsini təmin etmək məqsədilə maraqlı tərəflərin cəlb olunma fəallığı formalarının və dosyaların nəzərdən keçirilməsi;
- Siyahının mütəmadi olaraq yenilənməsini təmin etmək məqsədilə maraqlı tərəflərin reyestrinin nəzərdən keçirilməsi;
- Onların düzgün şəkildə tərtib olunmasını təmin etmək məqsədilə İƏM tərəfindən hazırlanmış dövrü hesabatların nəzərdən keçirilməsi;
- MTCF qeydiyyat formasının “əldə olunmuş nəticələr” bölməsində təqdim olunmuş informasiya əsasında maraqlı tərəflərin fəaliyyətlərdə iştirakı və maraqlı tərəflərin məmnunluq səviyyələri;
- Şikayətlərin Qeydiyyatı formasında “əldə edilmiş nəticələr” bölməsində təqdim olunmuş məlumat əsasında şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizminin effektivliyinə dair məmnunluq səviyyələri.

Yoxlama və audit fəaliyyətlərinə dair sübutlar və nəticələr audit hesabatlarına daxil edilməlidir. SOCAR GPC rəhbərliyi yoxlama və auditlərin nəticələrini, həmçinin, profilaktik/korrektiv fəaliyyətlərin inkişafını gözdən keçirir və daxili audit sistemində əsasən, lazım gəldikdə, əlavə müvafiq addımlar atır

10.2 Hesabatvermə

MTCF nəticələri barədə həm daxile, həm də xaricə müntəzəm əsasda məlumat veriləcək.

10.2.1 Daxili hesabatvermə

Daxili hesabatvermə ilə bağlı olaraq İƏM planının həyata keçirilməsinin ümumi inkişafı üzrə məlumat vermək və lazım gəldikdə məsləhət vermək üçün müntəzəm əsasda və lazım gəldikdə rəhbərliklə əlaqə qurmağa cavabdehlik daşıyır.

Bundan başqa, İƏM tikinti mərhələsi ərzində altı aylıq əsasda və tikinti mərhələsi ərzində müəyyən tezliklərdə rəsmi dövrü hesabatlar hazırlayacaq. Hesabatlara aşağıdakı məlumatlar daxil olmalıdır:

- Həyata keçirilmiş fəaliyyətlərin sayı və tipologiyası üzə ümumi məlumat;
- Maraqlı tərəflərin iştirakı və əks-əlaqə;
- Meydana çıxmış problemlər və zəruri məsələlər;
- Şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizminin fəaliyyətinin statusu və meydana çıxmış zəruri məsələlər;
- Plan və qrafik daxilində atılmış korrektiv fəaliyyətlər;
- Rəhbərliklə birgə verilməli qərarlar.

Hesabatlar altı aylıq görüş ərzində rəhbərliyə və ehtiyac olarsa, digər heyət üzvlərinə təqdim ediləcək.

10.2.2 Xarici hesabatvermə (maraqlı tərəflərə)

Xarici hesabatvermə ilə bağlı olaraq SOCAR GPC dövrü xarici kommunikasiya çərçivəsi daxilində icmalara və maraqlı tərəflərə hesabat verəcək.

11.0 İSTİNADLAR

AYIB, 2008. Ətraf mühitlə bağlı və sosial siyasət. London, Birləşmiş Krallıq.

BMK, 2007. Maraqlı tərəflərin cəlb olunması: İqtisadiyyatı keçid mərhələsində olan ölkələrdə fəaliyyət göstərən şirkətlər üçün tövsiyə edilən normalar kitabı, Vaşinqton, D.C., ABŞ.

BMK, 2012. Ətraf mühitlə bağlı və Sosial Davamlılığa dair Fəaliyyət Standartları, Vaşinqton, D.C., ABŞ.

Hesabatın imza vərəqəsi

GOLDER ASSOCIATES (TURKEY) LTD. ŞTI

GOLDER ASSOCIATES S.R.L. (ITALY)

Emre Tanrıverdi
Project Manager

Roberto Mezzalama
Project Director

Hollanda Cad. 691. Sok. Vadi Sitesi No:4 Yıldız 06550 Ankara, Turkey , Registered in Turkey Registration No. 53/3069
Vat No. 396 056 79 79

C.F. e P.IVA 03674811009
Registro Imprese Torino
società soggetta a direzione e coordinamento di Enterra Holding Ltd. Ex art. 2497 c.c.

ƏLAVƏ A

Maraqlı tərəfin reyestri

Maraqlı tərəfin reyestri

Ad	Kateqoriya
Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət orqanları
Əzimbənd/3-cü massiv inzibati nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət orqanları
Səngəçal qəsəbəsinin inzibati nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət orqanları
Səngəçal qəsəbəsinin bələdiyyə nümayəndələri	Yerli səviyyədə hökumət orqanları
Əzimbənd/3-cü massiv ağsaqqalı	Yerli səviyyədə hökumət orqanları
Səngəçal qəsəbəsinin ağsaqqalı	Yerli səviyyədə hökumət orqanları
Ümid qəsəbəsinin inzibati nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət orqanları
NQÇİ	Yerli bizneslər
BOS Shelf	Yerli bizneslər
Yanacaq doldurma stansiyaları	Yerli bizneslər
Səngəçal dəmiryol stansiyası	Yerli bizneslər
SOCAR GPC heyəti	Layihə heyəti
Səhiyyə işçiləri	Yerli səviyyədə hökumət orqanları
Məktəb nümayəndələri	Yerli səviyyədə hökumət orqanları
Ekologiya Nazirliyi	Yerli səviyyədə hökumət orqanları
Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzi	Yerli səviyyədə hökumət orqanları
QHT-lər, həmkarlar ittifaqları və s	QHT
Media nümayəndələri	Media

ƏLAVƏ B

Maraqlı tərəfin cəlb olunma fəaliyyətlərinin reyestrinin şablonları

Maraqlı tərəflərin cəlb olunma fəaliyyətlərinin reyestrinə dair nümunə

ID	Tipologiya	Tarix	Məkan	Görüşün adı
1	İctimai görüş			
2	İctimai görüş			
3	İctimai görüş			
4	İctimai görüş			

Maraqlı tərəflərin cəlb olunma fəallığı formasına dair nümunə

Sayı:	
Cəlb olunma fəallığı:	
Məkan və tarix:	
Fəaliyyətin və ya hadisənin təsviri	
Layihənin mərhələsi:	
Tipologiya:	
Bildirişlər və kommunikasiya:	
Görüşlərin protokolları:	
İştirakçı maraqlı tərəflər	
SOCAR GPC iştirakçıları	
Fəaliyyətin detalları	
Gündəlik:	
İstifadə olunmuş təqdimat materialı:	
Müzakirə ediləcək məsələlər:	

Nəticələr:	
Görüləcək işlər:	
Əldə edilmiş nəticələr	
Digər qeydlər	

ƏLAVƏ C

Şikayətlərin verilməsi və baxılması mexanizmi reyestrinə dair şablon nümunələr

Şikayət reyestrinə dair nümunə

No	Şikayətçi	Şikayətin təsviri	Verilmə tarixi	Qəbul edilmə tarixi	Verilmə metodu	Bağlanış tarixi
1						
2						
3						

Şikayətin idarə olunma formasına dair nümunə

Şikayət barədə məlumat			
ID:			
Başlıq:			
Verilmə metodu:			
Verilmə tarixi:			
Qəbul tarixi:			
Şikayətçinin detalları			
Adı:			
Təmsil etdiyi təşkilat:			
Ünvan:			
Telefon/Faks:			
E-poçt:			
Məlumat verilmiş şikayətin detalları			
<i>Şikayətin verilmə yeri</i>			
<i>Aktivlər və fəaliyyətlərə daxildir</i>			
<i>Digər tərəfə daxildir</i>			
Şikayətə baxış			
Şikayət mexanizm üçün məqbuldurmu:	Bəli/Xeyr		
Tamamlanma tarixi:			
<i>Baxışın təsviri və nəticə</i>			
Şikayətin qiymətləndirilməsi və həll yolu			
Şikayət kateqoriyası:			

**SOCAR GPC - QANUN LAYİHƏSİ
MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB OLUNMA PLANI**

Qiymətləndirməyə cəlb olunmuş tərəflər:			
Həll olunma və korrektiv addımlar			
<i>Təsvir</i>			
Həll olunma və korrektiv addımlar			
Atılmalı addımlar	Cavabdeh	Tarix/müddət	
1.			
2.			
3.			
Proses ərzində keçirilmiş hər hansı görüşə dair qeydlər			
Tarix	İştirakçılar	Nəticələr	
Digər hər hansı kommunikasiyaya dair qeydlər			
Tarix	Qəbul edən şəxs	Tip	Məzmun
Bağlanış			
Şikayətçi razı qaldımı:	Bəli/Xeyr/Qismən		
<i>Təsvir</i>			
Bağlanış tarixi:		İmza:	

As a global, employee-owned organisation with over 50 years of experience, Golder Associates is driven by our purpose to engineer earth's development while preserving earth's integrity. We deliver solutions that help our clients achieve their sustainable development goals by providing a wide range of independent consulting, design and construction services in our specialist areas of earth, environment and energy.

For more information, visit golder.com

Africa	+ 27 11 254 4800
Asia	+ 86 21 6258 5522
Australasia	+ 61 3 8862 3500
Europe	+ 44 1628 851851
North America	+ 1 800 275 3281
South America	+ 56 2 2616 2000

solutions@golder.com
www.golder.com

Golder Associates (Turkey) Ltd. ŞTI
Hollanda Cad. 691. Sok. Vadi Sitesi No:4
Yıldız 06550 Ankara
Turkey
T: +90 312 4410031
Golder Associates S.r.l.
Via Antonio Banfo 43, 10155 Torino, Italy
T: +39 011 23 44 211

